

ชาติกำเนิด

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺสฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๑

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : เรื่อง “อบายมุข”

กราบนมัสการหลวงพ่อ

ขอถามปัญหาให้หลวงพ่อเมตตาตอบให้ด้วยนะคะ ครอบครัวเราทำมาหากินด้วยความสุจริต แต่พี่น้องมีอาชีพอบายมุขด้วยการเปิดบ่อน และแม่อยู่ในการดูแลของพี่น้อง ถ้าเรานำข้าวของเครื่องใช้ เงินทอง อะไรต่างๆ ไปให้ พี่น้องก็ ต้องใช้กินด้วย แบบนี้เราจะติดบ่วงกรรมชั่วไปไหมคะ หลวงพ่อช่วยเมตตาตอบด้วยค่ะ

ตอบ : นี่พูดถึงว่าชาติกำเนิดเนาะ ชาติกำเนิด การเกิดไง เวลาการเกิดนะ เราเกิดในครอบครัวใด เกิดในพ่อแม่ที่เป็นสัมมา-อาชีวะ ถ้าเกิดในพ่อแม่ที่เป็นสัมมาอาชีวะนะ มันก็เป็นบุญกุศลของเรา แล้วพ่อแม่เป็นสัมมาอาชีวะ แล้วนับถือพระพุทธศาสนา แล้วพ่อแม่พาลูกพาหลานไปวัด เห็นไหมปลูกฝังไว้ ปลูกฝังไว้ มันเป็นวาสนาต่อเนื่องไปไง

อเสวนา จ พาลานํ การเกิดมงคลชีวิต มงคลชีวิตไง ถ้ามงคลชีวิต เราเกิดในพ่อแม่ที่เป็นสัมมาทิวฐิ เกิดในพ่อแม่ที่มีอาชีพมีศรัทธาความเชื่อในพระพุทธศาสนา มีพ่อแม่พาเข้าวัดเข้าวานะ มีมาก อย่างเช่น เราเนี่ย เราพ่อแม่ไม่เคยพาเข้าวัดเลย ถ้าจะเข้าวัดต้องเข้าเองพ่อแม่ไม่เห็นด้วยหรอก เราเกิดมา พ่อแม่ก็ไม่เคยเห็นด้วย พ่อแม่ไม่เห็นด้วย ยิ่งการบวชของเรา พ่อแม่ไม่เห็นด้วย เราบวชเอง แต่พ่อแม่ต้องอนุญาต นี่พูดถึง เห็นไหม การเกิดในครอบครัวเป็นสัมมาทิวฐิ เกิดในครอบครัวที่พ่อแม่ ดีงาม เห็นไหม นี่ชาติกำเนิด ถ้าเกิดอย่างนี้เกิดด้วยบุญกุศล

แต่เวลาเกิด เกิดเป็นมนุษย์เหมือนกัน เกิดด้วยมิจฉา-ทิวฐิ เกิดมาทิวฐินะพ่อแม่ถือนอกวิธ ถือนอกศาสนาอื่นอย่างนี้ เวลามันเปลี่ยนแปลงมันก็ต้องเปลี่ยนแปลงไปข้างหน้า คุณสิ มีคนถาม

บ่อย พวกทางยุโรป พวกฝรั่ง เขานับถือคริสต์นะ เขาไม่ได้นับถือพระพุทธศาสนาหรอก แต่ทำไม เขามาวบชละ แล้วเวลาเทวดา มาฟังเทศน์หลวงปู่มั่น เห็นไหม เทวดามาจากเยอรมันอย่างนี้ ทำไมเทวดาเป็นพวกฝรั่งเยอะแยะเลย ทำไมเทวดาไทยไม่ค่อยสนใจพระพุทธศาสนาเลย

นี่พูดถึงว่า คนถามเรื่องอย่างนี้เยอะมาก จะบอกว่าชาติกำเนิดไง เวลาชาติกำเนิด เรา เกิด เราเกิดมา เห็นไหม เกิดมา ด้วยเวรด้วยกรรม เกิดมาด้วยอำนาจวาสนา การเกิดก็เกิดแล้ว ถ้าพอเกิดแล้วสิ่งที่ว่าครอบครัวยของหนู เห็นไหม เป็นสัมมาทิฐิ ทำมาหากินด้วยความสุจริต แต่มีพี่น้องมีอาชีพในอบายมุข แล้วพ่อแม่ก็อยู่ในการดูแลของพี่น้องนั้น แล้วเราเป็นผู้ให้เง เรา ไปเลี้ยงดูพ่อแม่ของเรา เราไปให้พ่อแม่ของเรา ใ้ฉันไม่มีกรรม เกี่ยวเนื่อง

แต่มีกรรมเกี่ยวเนื่อง เห็นไหม มันมีนะ มันมี อย่างเช่น เช่น หัวหน้าครอบครัวเป็นโจร เวลาเป็นโจรไปปล้นเงินทองนั้น มา ก็เอามาเลี้ยงในครอบครัวนั้น ในครอบครัวนั้น เห็นไหม ใน ครอบครัวนั้นทั้งครอบครัวนั้นก็ใช้เงินทองนั้น เวลาคนทำ บาปก็หัวหน้าครอบครัวคือพ่อบ้าน คนเดียว แต่คนที่ใช้สอยนั้นมันก็มีเศษบุญเศษกรรมติดไป นี่พูดถึงมีนะ

แต่! แต่ในทางบวกละ ในทางบวคนะ ในพระไตรปิฎก มันมีนะ นางอะไรที่ได้สามีเป็น พรานป่า เป็นพรานป่านะ อาชีพพรานป่า แต่ภรรยาเป็นพระโสดาบัน เป็นพระโสดาบัน เข้า ขึ้นมา สามีจะออกไปล่าสัตว์ พระโสดาบันทำอย่างไร พระโสดาบันนะ พระโสดาบันก็หุงข้าวใส่ หุงข้าวทำเสบียงอาหารให้สามีไป แล้วก็ก็มีคันธนู เห็นไหม เตรียมไว้ให้สามี เพราะสามีต้องล่า สัตว์ อาชีพเป็นพรานป่า แต่ภรรยาเป็นพระโสดาบัน แต่ก่อนที่เขาจะทำ เขาคิดไว้ในใจเง เราไม่ เห็นด้วย เราไม่เห็นด้วยเลย แต่เป็น หน้าที่ของภรรยา

นี่อยู่ในพระไตรปิฎกนะ เวลาพูดอย่างนี้ปั๊บ เราจะบอกว่า เวลาได้สามี สามีมีอาชีพ อย่างนี้ แล้วถ้าไม่เห็นด้วย เราไม่หุงหาอาหาร เราไม่เลี้ยงดูสามี เราไม่อุปัฏฐาก ไม่ดูแล ครอบครัวยจะเป็นครอบครัวได้อย่างไร ครอบครัวเป็นครอบครัวได้ แต่ความเห็นไม่เหมือนกัน ฉะนั้น แต่ที่มันชัดเจน ชัดเจนที่ว่าเพราะใน พระไตรปิฎกบอกว่าเขาคำนวณไว้ด้วยความรู้สึกเง คือ เจตนาไม่มี คือไม่เห็นด้วยในการทำอาชีพแบบนี้ แต่สามีมีอาชีพแบบนี้ มีอาชีพแบบนี้ เขาก็มี หน้าที่ เห็นไหม หุงหาอาหาร ทำเสบียงอาหาร แล้วก็อาวุธ

ฉะนั้น เวลาสัมมาอาชีวะ เห็นใหม่ ไม่ค้าสุรา ไม่ค้าอาวุธที่ทำลายล้างกัน มิจฉาอาชีวะ
ทั้งนั้นนะ ฉะนั้น อยู่กับผู้เลื่อมใส เราบอกว่าชาติกำเนิด มีนะ เราเกิดมาพ่อแม่มีอาชีพอย่างนี้ แล้ว
เราตั้งแต่เป็นทารกมาก็ไม่รู้หรอก เราก็กินใช้สอยมาตลอด แต่วันหนึ่งมาศึกษา
พระพุทธศาสนา แล้วรู้ว่ามันเป็นมิจฉาอาชีวะ แล้วเราจะทำอะไร พอเราทำอะไร มันก็แบบ
ว่าถ้าเรารู้แล้ว ใช้นะ ภาษาเรา เราก็ค้านไว้ในใจ ค้านว่าคือไม่เห็นด้วย ถ้า วันใดเราจะ
ประกอบอาชีพที่เป็นสัมมาอาชีวะได้ เราจะประกอบ อาชีพนั้น เราจะเปลี่ยนอาชีพนั้นออกไป
อย่างนั้น ถ้าเราคิดของเราได้นะ นี่พูดถึงว่าในพระไตรปิฎกมันจะมีผลขัดแย้งกัน มีผล ได้แย้งกัน
ระหว่างกรรมดีและกรรมชั่ว

ทีนี้คนเราเกิดมามีทั้งดีและชั่ว จะย้อนกลับไปองค์-สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะไปปรินิพพานไป เวลาไปแล้ว เห็นใหม่ มีเกวียน
นำหน้าไป แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปถึงลำธารนั้น “อานนท์ เรากระหายน้ำ
เหลือเกิน ไปตักน้ำมาให้เราดื่ม” พระอานนท์ด้วยความเคารพนะ “องค์สมเด็จพระสัมมาสัม
พุทธเจ้าพระเจ้าค่ะ ในธารน้ำนั้น เทียมเกวียนเขาเพิ่งผ่านไป ขอให้องค์สมเด็จพระ-สัมมาสัม
พุทธเจ้าเสด็จไปเบื้องหน้าเถิด ยังมีลำธารข้างหน้าอยู่”

“อานนท์ เรากระหายเหลือเกิน อานนท์ ตักมาเถิด” ครั้งที่ ๑ ครั้งที่ ๒ ครั้งที่ ๓ พระ
อานนท์ถึงจำใจต้องตักให้ แล้วพอมาทักน้ำนั้นก็ใส ใสเพราะอะไร ใสเพราะว่าเป็นด้วยอำนาจ
วาสนาบารมีขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่สิ่งที่เกิดขึ้น เกิดขึ้นจากกรรมเก่า พระ
อานนท์ก็เลยบอกว่า “มัน เป็นความมหัศจรรย์มาก น้ำที่ขุ่น แต่เวลาจะตักมันจะใสเฉพาะตรงที่
ตักนั้นนะ ตักมาใสแจ๋วเลย” ตักมาให้พระพุทธเจ้า

“มันเป็นอย่างนี้เอง อานนท์”

“แล้วสิ่งที่มันเกิดขึ้น มันเกิดขึ้นเพราะอะไรล่ะ”

“มันเกิดขึ้นเพราะเราเคยเป็นพ่อค้าแบบที่พวกเกวียนต่างที่เขาข้ามน้ำไปนั้นนะ ตอนที่
เป็นพระโฬัสต์ร” มีชาติหนึ่งท่านเป็นอาชีพนี้ แล้วท่านก็เอาโคข้ามลำธาร แต่เกวียนของท่าน
เป็นอันดับท้ายๆ พอถึงท้ายๆ มันเห็นน้ำมันขุ่นไป พอข้ามน้ำนั้นก็ด้วยความสงสารว้าวของตัว
อยากให้ว้าวของตัวกินน้ำใสๆ ใจ ก็ตั้งเชือกไว้ยังไม่ให้กิน “เดี๋ยวไปกินข้างหน้า เดี๋ยวไปกิน

ข้างหน้าดีกว่า” ผลของกรรมอันนั้นให้ท่านต้องมาเจอน้ำขุ่นๆ แต่เมื่อพูดถึงถ้าเวรกรรมมันมีผลของมันไป

ฉะนั้น แต่เวลาเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมันจะมีผล ของมันอย่างนี้ ถ้ามีผลของมันอย่างนี้ เห็นไหม เราจะบอกว่าครอบครัวของเราหากินด้วยความสุขจิต มันก็เป็นสติเป็นปัญญาของเรา เราทำคุณงามความดีของเรา แต่มีพี่น้องเขาทำอาชีพอบายมุข แล้วแม่อยู่กับเขา แม่อยู่กับเขานะ ถ้าเรานำข้าวของไปให้พ่อให้แม่ไม่เสียหาย เราเป็นผู้ให้ แต่ถ้าเราเป็นผู้รับสิ อันนี้ อันหนึ่งนะ

แล้วถ้าสมมุติถ้ามันมีปัญหาขึ้นมา มันมีปัญหาความ ชัดแย้ง เราก็จะค้านไว้ เช่น เช่นนะ เราเป็นลูก สถานะนี้เป็นลูกนะแล้วอยู่กับพ่อแม่ พ่อแม่มีอาชีพที่ไม่เป็นสัมมาอาชีพะ ถ้าเราเป็นลูก เราเป็นลูกเราจะบอกว่า “แม่! ไม่ทำ พ่อ! ไม่ทำ” มันก็ ไม่สมควร แต่เราควรถ้ามีสติปัญญานะ อาชีพอย่างนี้ เราเกิดมา เราเกิดมาท่ามกลางครอบครัวแบบนี้ ถ้ามีทางออกเพราะเรา เป็นที่ปรึกษา มีลูกศิษย์หลายคน ตอนที่โครงการช่วยชาติฯ มันมีนะ มีผู้หญิงคนหนึ่ง เขาบอกว่าเขาต้องได้รับมรดกจากพ่อแม่เป็นเรือประมง ๒ ลำ พ่อแม่มีเรือประมง ๒ ลำ แล้วมีลูกคนเดียว เขาต้องรับมรดก แล้วตอนนี้เขากำลังหนี หนี หนี คือไม่ยอมรับ

มันเกิดในครอบครัวอย่างนั้นไง แต่ถ้าเราไม่ยอมรับเรือประมง ๒ - ๓ ลำของพ่อแม่ในครอบครัวของตน แล้วมีลูกอยู่ คนเดียวทำอะไร เราก็พยายามคุยกับเขา ให้เขาพิจารณาของเขาเอง ถ้า! ถ้าพ่อแม่ทำใจได้ จะขายเรือประมงนั้นไปซะ แล้ว ไปทำอาชีพอื่นก็อีกเรื่องหนึ่ง แต่ถ้าคุยกันไม่ได้ คุยกันไม่ได้นะ บางคนไม่ได้หรอก เพราะ เพราะเขาหวง “โอ้โฮ! ปากกัดตีนถีบกว่าจะทำให้ชีวิตเรามั่นคงมาได้ เลี้ยงลูกมาจนเรียนจบ แล้วพอมาทำโครงการช่วยชาติฯ ช่วยหลวงตาหน่อยเดียวเท่านั้น มีความเห็นเปลี่ยนไปเลย”

นี่ไง ถ้ามันยังคิดไม่ได้ มันยังคิดไม่เป็น มันก็จะช่วยพ่อแม่ ทำอาชีพให้มันคง แต่พ่อมันคิดได้ แต่! แต่จะพูดอย่างนี้นะ เราจะพูดว่าถ้าทำสัมมาอาชีพะได้นี่คือความเป็นสัมมาทิฐิ แต่คนเรามันลุ่มๆ ดอนๆ มันมีเหตุมีผลอะไรแล้วแต่ สิ่งใดก็แล้วแต่ ถ้ามันเป็นการดำรงชีพ รักษาชีวิตนี้ไว้ได้ รักษาชีวิตนี้ให้มัน สืบเนื่องไป แล้วถ้ามีสติมีปัญญา ส่วนใหญ่สติปัญญามันมี แต่! แต่มันทนสิ่งเร้าไม่ไหว ทนอยากร่ำอยากรวย อยากจะได้เอาวัดเอาเปรียบ มันทนไม่ไหว

แต่ถ้าเรามีสติปัญญาพอนะ ทุกคนบอกก็ว่าคนนั้นไม่ดี คนนี้ไม่ดี ไม่ดีเพราะอะไร ไม่ดีเพราะว่าเขาทำผิด แล้วเราละ เรายังไม่ถึงวาระนั้นไง พอถึงวาระนั้นทนได้หรือเปล่า พอถึงวาระนั้นมันมาเราทนได้ไหม คนนั้นก็ไม่ดี คนนี้ก็ไม่ได้ ไม่ดีไปหมดเลย แต่เวลาผ่านไปถึงเรานะ เราก็ไม่ได้ด้วย ล่อเลย แต่ถ้ามันผ่านมานะ อืม! สิ่งที่ไม่ถูกต้อง ไม่ดีงาม เราก็ไม่ทำ เราทำแต่ถูกต้องดีงาม ถ้าสติปัญญามันเข้มแข็ง ส่วนใหญ่มันต้องเข้มแข็ง เวลามันมีโอกาสหรือไม่มีโอกาสไง

ฉะนั้น สิ่งที่ดีคำถาม เราจะบอกว่าชาติกำเนิดของคน แล้วเวลาชาติกำเนิดของคน สิ่งต่างๆ คุณดูอย่างพระเทวทัตกับ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เกิดเป็นลูกพี่ลูกน้องนะ พ่อของเทวทัตเป็นน้องหรือเป็นพี่ของพระเจ้าสุทโธทนะนะ เป็นลูกพี่ลูกน้องมาด้วยกัน ก็เหมือนกับชาติตระกูลเดียวกัน เทวทัตกับพระพุทธเจ้า แล้วมาบวชแล้วมีปัญหากันมาก มันก็เหมือนเรา พี่น้องแล้วมีปัญหากัน เป็นพี่เป็นน้องกันนะ โตไปข้างหน้า ใ้อโฮ! เรามาทะเลาะเบาะแว้งกันเอง แต่เวลาเราเล็กเราน้อย เราชักกันเป็นพี่เป็นน้องนะ

นี่ก็เหมือนกัน นี่ก็เป็นพี่เป็นน้องกันมาเอง แต่เขามีอาชีพแบบนั้น เราจะบอกว่าคุณเห็นมันเป็นอิสระ ต่างคนต่างทฎฐิมานะของคน ถ้าเราทำของเรา แต่เนี่ยเพียงแต่ว่า “เขาว่ามันจะเป็นบาปเป็นกรรมต่อไปหรือไม่” เราไม่เห็นด้วย สิ่งที่เขาจะเลี้ยงพ่อเลี้ยงแม่นั่นก็คือพ่อแม่ของเรา กับพ่อแม่ของเขาด้วย เขาก็เลี้ยงพ่อแม่ของเขา เขาก็เลี้ยงพ่อแม่ของเรา เพราะพ่อแม่คนเดียวกัน แต่ถ้ามันเป็นจริงขึ้นมา ถ้าสัมมาอาชีพะมันต้องดีกว่าอยู่แล้ว อย่างเช่น เช่น เราฉีดวัคซีน เราให้น้ำเกลือ ถ้ามันสะอาดบริสุทธิ์มันก็เป็นผลดีกับเรา ถ้าวัคซีนนั้นไม่มีผล ฉีดแล้วก็ฉีดเจ็บเปล่าๆ น้ำเกลือที่ให้ถ้ามันมีเชื้อโรคมันก็ได้เชื้อโรคนั้นตามไปด้วย

นี่ก็เหมือนกัน ถ้ามันสะอาดบริสุทธิ์ ความสะอาดบริสุทธิ์ต้องดีกว่าอยู่แล้ว แต่ถ้ามันผิดพลาดเราก็แก้ไขของเรา เพราะ เพราะเราเลือกไม่ได้ มามืดไปสว่าง มาสว่างไปมืด เวลาามามืดติดต่อกันเลย ถ้ามีสติปัญญามันจะทำให้ชีวิตเราสว่าง สว่างกระจ่างแจ้งไปได้ มานี้สว่างกระจ่างแจ้งไปเลย ด้วยความโลภ ความอยากได้อะไรดี ทำให้เวลามาสว่างมา เวลาไปมืดติดต่อกันเลย มีแต่บาปมีแต่กรรมไปทั้งนั้น นี่พูดถึงว่าถ้ามีสติปัญญาคัดเลือกอย่างนี้

ชาติกำเนิดของคน มันกรรมของสัตว์ แต่เกิดเป็นคนแล้วเราจะเลือกได้ ถ้ามีสติสัมปชัญญะเลือกดีเลือกชั่ว คัดออก ชั่วไม่เอา เอาแต่ดี แล้วดีคือดีของใครด้วย ดีของเด็กทารกก็เป็นอย่างหนึ่ง ดีของผู้ใหญ่ ดีของผู้ที่มีสติปัญญาก็อีกอย่างหนึ่งนะ มัน

ละเอียดลึกซึ้งเข้าไปนะ เวลาดีขององค์สมเด็จพระสัมมา-สัมพุทธเจ้านั่งเฉยๆ หายใจ
 เข้านึกพุท หายใจออกนึกโอ ดีของพระพุทธเจ้า นั่งอยู่โคนต้นไม้ นั่งนิ่งๆ เอาใจของ
 ตนให้ได้ ถ้าพูดถึงความดีของพระพุทธเจ้ายิ่งละเอียดเข้าไปใหญ่ เลยจะบอกว่าพวกนี้
 พวกไม่เอาไหน เออ! ไม่เอาไหนในสายตาของเอ็ง แต่ถ้าทำได้แล้วมันจะมีคุณมหาศาล
 จบ

ถาม : เรื่อง “กูทั้งนั้น”

กราบนมัสการหลวงพ่อกะเณร

เขียนมารายงาน หากบกพร่องเพื่อหลวงพ่อบรรณาคับ ช่วงที่ผ่านมาภาวนาพุทโธครับ
 ยังมีขึ้นมีลงอยู่เหมือนเดิม แต่ค่อยๆ ระวังจิตอกุศลได้ดีขึ้น บางคราวที่จิตไม่ยอมลงกับพุทโธ ก็
 พิจารณาไล่เข้าไปก่อน หลายครั้งไปเจอว่าความคิดที่ทำให้ไม่สงบ ที่ทำให้หลุดออกไปจากพุท
 โธ มันสะท้อนออกมาจากตัวกู ทั้งนั้นเลย มันเที่ยวไปรักไปชัง นั่นก็รักกู นั่นก็ชังกู นั่นก็ไม่
 เกี่ยวกับกู มันตั้งแต่แบบไม่สะทกสะท้านเลย ตอนใช้ปัญญาอบรมสมาธิมันมักไปจบที่ตัวนี้ จึง
 พอสงบ พุทโธต่อไปได้ครับ คาคว่า ยังพุทโธไม่พอ จะขอความเพียรต่อไปครับ

ตอบ : นี่พูดถึงเวลาไปจนตรอกแล้ว ไปจนที่ตัวกูทั้งนั้นเลย ตัวกูก็คือตัวจิต แต่เวลา
 ใช้ปัญญาอบรมสมาธิเข้าไปแล้ว มันก็ ไปเจอตรงนี้ แต่เพราะมันไม่พุทโธต่อไป ถ้าพุทโธต่อไป
 เห็นไหมถ้าไปเห็นเข้า ไปเห็นเข้า ถ้ามันพยายามระลึกพุทโธให้ได้ พุทโธ ให้ได้ ระลึกพุทโธ ตัว
 มันนึกพุทโธๆ จนตัวมันเป็นพุทโธ ด้วยกันเอง แล้วถ้ามันวางได้ ตัวเป็นพุทโธมันไม่กำหนดเลย
 ใสนี้เข้าไปถึงแล้วมันไม่ละเอียดพอ มันเข้าไปไม่ได้ไง มันต้องฝึกหัดไป มันต้องใช้สติปัญญาของ
 คนไป

นี่พูดถึงว่ากูทั้งนั้น กูทั้งนั้น กูก็คือจิตใจ จิตเวลาจิตสงบ คนที่ไม่เห็นด้วยเขาบอกว่า “จิต
 นั้นมันเป็นตัวตนนะ” ก็เป็น ตัวตนนะสิ เพราะมันเป็นตัวตนมันถึงจะเห็นไตรลักษณ์ไง เพราะ
 มันไม่ใช่ตัวตน เห็นไหม มันเป็นอารมณ์เฉยๆ ใจ เป็นอารมณ์ก็เป็นอนิจจัง เห็นไหม แต่ไปถึงตัว
 กู ถ้าตัวกู มันก็ละตัวตนไป นี่ก็เป็นไตรลักษณ์ไง เกิดขึ้น ตั้งอยู่ แล้วดับไป ถ้ามันไปเห็นเข้า เนี่ย
 ตัวกู แล้วทำลายกู แต่ถ้ามันยังไม่ทำลายกูนะ ไม่ใช่ของกู ไม่ใช่ตัวกูก็คือกู แต่ถ้ามันทำลายกู
 แล้วมันก็ได้จบไป เพราะกู นั้นแหละ

นี่คนไม่เป็นมันก็ไปรังเกียจใจ “โอ้ย! สมมติเป็นตัวตนนะ” ก็ทำลายตัวตนไง ก็ทำลายกฎไง แต่ยังไม่เห็นกฎ ทำลายกฎได้อย่างไรไง แต่มันเริ่มมาจากกฎ แต่มันยังจับไม่ได้ไง ถ้าเริ่มมาจากกฎ จิตเห็นอาการของจิต กฎเกิดขึ้นได้อย่างไร กฎเป็นอย่างไร แล้วจับตรงนั้นพิจารณาต่อไป ถ้าต่อไป มันก็เป็นไป จิตสงบแล้ว ยกขึ้นสู่วิปัสสนา ถ้าจิตมันสงบแล้วตัวกฎมันเสวยอารมณ์อย่างไร กฎคิดอย่างไร ที่เขาบอกเลยนะ สิ่งที่เราเวลามันสะท้อนออกมาจาก ตัวกฎทั้งนั้นเลย เช่น เทียวไปรักไปชัง นั่นก็รักกฎ นั่นก็ชังกฎ นั่นก็ ไม่เกี่ยวกับกฎ นั่น เห็นไหม แล้วมันทำไมถึงไม่เกี่ยวละ

เวลาเข้าไปถึงกฎแล้ว เข้าไปถึงสัมมาสมาธิแล้ว เข้าไปถึงตัวตนของตน มันเสวยอารมณ์ ตอนมันเสวยอารมณ์ถ้ามันจับได้ นั่นนะเห็นสติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริง จิตเห็นอาการของจิต จิตเห็นอารมณ์ที่เกิดจากจิต จิตเห็นอารมณ์ที่เกิดจากจิต ความรู้สึกนึกคิดนี้เป็นอารมณ์ทั้งสิ้น ความรู้สึกนึกคิดสัญญาอารมณ์มันเกิดจากอะไร เกิดจากจิต เพราะมันมีจิต มันถึงมีตัวตน ถ้ามีตัวตน เห็นไหม ละตัวตนอย่างไร ละตนทำลายตน อย่างไร ละตนทำลายตนคือไตรลักษณ์ แต่ถ้าเป็นวัตถุเป็น อนิจจัง เป็นเรื่องวิทยาศาสตร์ แต่ละตัวตนมันเป็นอริยสัจ เป็นสัจจะความจริง

นี่พูดถึงว่า “เขาเขียนมาเพื่อให้ชี้ความบกพร่อง” ให้ชี้ ความบกพร่อง เราก็ฝึกหัดของเราไป ที่พูด พูดได้ แต่จริงๆ แล้วมันอยู่ที่อำนาจวาสนา อำนาจวาสนาของคน คนที่มีอำนาจวาสนามันจะจับต้อง เวลาพิจารณาไปมันจะถูกต้องดีงาม ถ้าคนไม่มีอำนาจวาสนามันอ้างอิงไปหมด อ้างอิงไง อ้างอิงคืออ้างเล่ห์ อ้างเล่ห์คือไม่ใช่ของเรา อ้างเล่ห์ไปหมด นั่นก็เป็นตน นี่ก็เป็น ตน อ้างเล่ห์ไ

ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม มันไม่สมควร มันเทียวอ้างอิงเขาไปทั่ว มันไม่เป็นความจริง ถ้าเป็นความจริงนะ ตน ตนเป็นอย่างไร กฎ ฎอย่างไร กฎดีหรือกฎชั่ว แล้วกฎเห็นกฎหรือเปล่า เวลากฎ กฎหาเป็นอย่างไร กฎยับอย่างไร กฎทำอย่างไร กฎไปหาเหยื่ออย่างไร กฎเที่ยวฉ้อฉลอย่างไร กฎทำไมถึงชั่วช้าอย่างนี้ ทำไมกฎนี้ มันพิจารณาของมันไปถ้ามีสติปัญญานะ เพราะ**อดุตา หิ อดุตโน นาโถ** ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน เห็นไหม ตน แล้วถ้าตนมีสติปัญญา ตนก็เริ่มพิจารณา

วิปัสสนาคือการรู้แจ้งในตัวตน การรู้แจ้งในตัวตนมันคลายไถ่ มันคลายออก เห็นไหม มันคลายออก คลายออก ถ้ามันคลายของมันได้นะ ทำความสงบของใจเข้ามา หายใจเข้านี่ พุท หายใจออกนี่โธ ถ้าจิตมันสงบระงับเข้ามาแล้ว เห็นไหม สิ่งที่ว่าสิ่งใดแล้วแต่นี้พูดถึงปัญญาของเขาได้ระดับนี้ไถ่ ตัวกูทั้งนั้น ไปเห็นตัวกูทั้งนั้น เห็นตัวกูนั้นนะมันก็จะแฉลบออกไป พุทโธเข้าไปจนถึงตัวกูแล้วตั้งสติไว้ จิตเห็นอาการของจิต กูเกิดขึ้นได้อย่างไร กูเนี่ยเกิดขึ้นได้อย่างไร ทำไมเมื่อก่อนไม่เห็นกูละ แล้ว กูมันเกิดขึ้นมาได้อย่างไรละ แล้วถ้ากูไม่เห็นกู มันเป็นใครละ

นี่ไถ่ เพราะถ้าจิตสงบแล้วให้ค้นคว้า ให้หา ให้หาภัย ให้หา มาร โทษนะ ให้หาความชั่วร้ายของพญามาร ให้หาความ ชั่วร้ายในหัวใจของเรา ที่มันปิดบังหัวใจของเราให้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ถ้าไปเห็นเข้านะ จะเห็นความชั่วร้าย ความชั่วร้ายคือความหลงตน การทำลายตนเองโดยความเห็นของตน เห็นความชั่วร้ายคือมาร คือกิเลส ความชั่วร้ายในใจ ค้นคว้าหา มัน

พุทโธเข้าไปเรื่อย ๆ พุทโธเข้าไปก่อน พอพุทโธจิตสงบแล้วมันถึงจะค้นคว้าได้ ค้นคว้าที่ ไหน ก็ค้นคว้าที่จิตนั้นแหละ ถ้าเราไม่ได้พุทโธก่อน จิตมันไม่สงบ มันเป็นสัญญาอารมณ์ มัน เป็นสภาวะแวดล้อม แล้วเราก็ไปค้นคว้าหาที่สภาวะแวดล้อมทั้งหมด เหมือนเราจะเข้ามาสู่โลกนี้ เราไปอยู่ในบรรยากาศโลก แต่เราไม่เข้ามาสู่โลกไถ่ ถ้าเราไม่เข้ามาสู่โลกเราก็ยืนบนโลกนี้ ไม่ได้ ดูยานอวกาศที่มันออกไป เห็นไหม ดาวเทียมมันโคจรรอบโลก มันอยู่ในสภาวะแวดล้อมของโลก แต่มันไม่เข้าถึงโลก ความรู้สึก นึกคิดมันเป็นสภาวะแวดล้อม เปลือกไถ่ เปลือกสัมผัสไม่ใช่สัมผัส มันเข้าไม่ถึงจิตหรอก แต่เมื่อไหร่เราพุทโธๆ นั้นละเหมือนกับ อพอลโล่ลงบนดวงจันทร์เลย

นี่ก็เหมือนกัน เรายืนอยู่บนโลกนี้เลย ถ้ายืนอยู่บนโลกนี้นั้นนะคือตัวตนของเรา ทั้งๆ ที่จิตนี้เป็นของเรา ทั้งๆ ที่พุทโธะเป็นของเรานะ แต่ไม่มีใครเคยรู้เคยเห็นนะ เออ! มันแปลกนะ จิตของเราแท้ๆ แต่ไม่มีใครเคยรู้เคยเห็นมัน เวลาทำความสงบ ก็ไปเคืองคว้างอยู่บนบรรยากาศ นั้นนะ คู้ย! ไม่มีแรงโน้มถ่วง โอ้ย! มันเบา มันสบาย มิฉฉาทั้งนั้น!

แต่ถ้าเมื่อไหร่มันยืนอยู่บนตัวตนของตน ในโลกของตน โลกทัศน์ของตน นี่จิตเดิมแท้ พอ เข้าถึงจิตเดิมแท้ของตน เข้าถึงสัมผัสสมาธิ สมถกรรมฐาน ฐานที่ตั้งแห่งการงาน งานของจิต ดวงนั้นไถ่ ไม่ใช่คนคนนั้นนะ จิตดวงนี้เคยเกิดเป็นคนมา ช้าแล้วช้าเล่าๆ ไม่รู้มาที่รอยกัพันชาติ

แต่ในปัจจุบันนี้ ดูเวลา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก “เราเคยเป็น เราเคยเป็นไง แต่ในปัจจุบันนี้เราเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า” จิต เคยเป็น จิตเคยเป็น ก็จิตเคยเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะไง ถ้าจิตเคยเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เห็นไหม สิ่งที่เป็นเวรเป็นกรรมมันสะสมมาไง

นี่ถ้าเราเกิดมาในชาติปัจจุบันนี้ ถ้าเราทำความสงบของใจเข้ามาได้ เข้าสู่จิต เข้าสู่จิตนี้ไง พอเข้าสู่จิตแล้ว เข้าสู่ตัวกู แล้วคนไม่เป็นบอกว่า “ตัวกูนี่ สมมติเป็นตัวตนนะ” เออ! ไม่ใช่ตัวตนมันจะเป็นกูได้อย่างไรละ ไม่ใช่กูมันจะเป็นจิตเดิมแท้ได้อย่างไรละ เพราะจิตเดิมแท้ตัวเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ แล้วเวลาจิตสงบเข้ามาแล้วมันเข้ามาสู่ตัวตนของตน เห็นไหม เข้ามาแล้วก็จบนะ เข้ามาแล้วก็ไม่เห็นหรอก

ฉะนั้น จิตสงบแล้วยกขึ้น ยกขึ้นสู่วิปัสสนาเห็นสติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริง น้อยคนนักที่จะเห็นได้ เว้นไว้แต่ฟลุค สัมพล่น เห็นโดยบังเอิญ คนที่เห็นโดยบังเอิญจับต้นชนปลายไม่ได้ คนที่ประกอบธุรกิจมา เขาหัวทกกันขวิด เขาตกทุกข์ได้ยากมา เขาสมบุกสมบันมา จนธุรกิจเขาเข้มแข็ง ธุรกิจเขาเย็นได้ นั่นนะเขาประกอบธุรกิจได้ ใ้เราไม่เคยทำอะไรเลย แล้ว บอกว่าจะรู้จะเห็นมัน เป็นไปไม่ได้ เป็นไปไม่ได้หรอก

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าจิตมันสงบแล้ว พอมันจะสงบมันทำอะไรมา แล้วจิตสงบแล้ว เห็นไหม ก็เหมือนนักธุรกิจที่ประกอบธุรกิจประสบความสำเร็จ เขามีบริษัทของเขา เขามีธุรกิจของเขา เขาสามารถดำเนินธุรกิจของเขาได้ แต่ใ้พวกสัมพล่นเก็บเงินได้ แบมือขอพ่อแม่ แล้วถ้าไม่ก็เที่ยวไปปล้นจี้เขามา ใ้พวกไปปล้นไปจี้เขามา ใ้พวกนี้มันเที่ยวบาร์เที่ยวคลับหมดนี่ละ เพราะมันเงินได้มาง่าย มันใช้ได้ง่าย แต่คนที่ประกอบธุรกิจมา เงินกว่าจะได้

นี่ก็เหมือนกัน พุทโธๆ กว่าจิตสงบได้ พอจิตสงบแล้วถ้ายกขึ้นสู่วิปัสสนามันไปอีกเรื่องหนึ่งเลย นี่พูดถึงตัวกูนะ เขาบอก “อะไรๆ ก็ไปสู่ตัวกูหมดเลย” ถ้าตัวกูนั้นมันยังเป็นมิจาคือความเข้าใจผิด มิจาคือความเข้าใจผิด ความเห็นผิดทั้งๆ ที่เราเห็นนะ แต่เรายังไม่เห็นสมควร เห็นไม่สมควร มันก็ยังเป็นมิจา อยู่ แต่ถ้าเมื่อไหร่เราเห็นตามความเป็นจริง เห็นจิตเป็นจิต เห็นอาการของจิต เป็นอาการของจิต แต่เรายังไม่มีสติปัญญาสามารถแก้ไขได้ เห็นไหม

เรา รู้จริง เห็นจริง ถ้ารู้จริง เห็นจริง แล้วนะ ถ้าจิตเห็นอาการของจิต นั้น เห็นไหม มันจะยกขึ้นสู่วิปัสสนา ที่เราเน้นย้ำ ประจำว่าสติปัฏฐาน ๔ จริง กับสติปัฏฐาน ๔ จอมปลอม สติปัฏฐาน ๔ จริง คือจิตสงบแล้วเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริง นี่สติปัฏฐาน ๔ จริง น้อยคนนักที่จะทำได้ ส่วนใหญ่แล้วเป็นสติปัฏฐาน ๔ จอมปลอม คือคิดเอง ระวังเอง ฝืนใจไปเอง แต่ไม่เป็นความจริง ไม่เป็นความจริง มันก็ไม่ให้ผลจริง ไม่ให้ผลจริง มันก็เลยไม่รู้จริง ไม่มีสัจจะความจริงในใจของตน แต่ถ้าคนปฏิบัติไปฝึกหัดอย่างนี้ มันจะผิดไปเรื่อย ๆ มันจะผิดบ้าง ถูกบ้าง ฝึกหัดไปจนกว่ามันจะเป็นจริงของมัน ถ้าเป็นจริงของมัน เห็นไหม

ฉะนั้น สิ่งทีบอกเป็นตัวกู ตัวกู มันก็เป็นตัวกูจริง ๆ นั้นแหละ แล้วมันก็ต้องไปละกันที่ตัวกู นั้นแหละ เพราะต้องเอาตัวกูมาสะมาsang เอาตัวกูมาสำรวจมาคายออก มันจะเป็นจริงขึ้นมา แต่บอกว่า “เขาเห็นว่าสรรพสิ่งนี้เกิดจากตัวกู” แต่มันยังไม่เห็น เกิดจากตัวกูแล้วมันเป็นอย่างไรละ จิตเห็นอาการของจิต เกิดเป็นตัวกู เกิดไปเห็นภาพของกาย เกิดเห็นเป็นภาพของเวทนา เวทนามันมีหลากหลาย จิตเกิดเป็นสภาวะธรรมต่างๆ ถ้าถึงตัวกูแล้วตัวกูมันแสดงอย่างไร มันแสดงอย่างไร จิตเห็นอาการของจิต อาการที่เกิดขึ้นจากจิต อาการที่เกิดขึ้นจากตัวกูมัน เป็นอย่างไร ถ้ามันจับต้องได้ มันก็จะเห็นสติปัฏฐาน ๔ ตาม ความเป็นจริง

นี่พูดถึงวิธีการฝึกหัดปฏิบัติเนาะ เขาบอกว่าให้วิจารณ์ ส่งการบ้าน ถ้าส่งการบ้านนะ ฝึกหัดไปเพราะมันจะปฏิบัติไป ตามสิ่งที่ได้พูดให้ฟัง มันจะเป็นไปตามนั้น ถ้าเป็นความจริงนะ แต่ถ้ามันจะเป็นความเห็นของตน มันจะเป็นความที่เรารู้ของเรา อันนั้นเป็นกิเลสของคนหยาบ กิเลสของคนบาง กิเลสของคน หยาบมันก็ดูถูกันเต็มที่ ถ้ากิเลสของคนบางมันก็พอทำได้ มันก็พอเข้าใจได้ แล้วถ้ากิเลสของคนที่เป็นแบบว่าอย่างที่ว่ามิจฉา-ทัญญู มิจฉาทัญญู ความเห็นผิดบ้าง ความเห็นถูกบ้าง มันเจือปนกันมา มันก็ต้องค่อยๆ กลั่นกรอง

ทำซ้ำ ทำซ้ำ ทำซ้ำ พิสูจน์ตรวจสอบซ้ำ ตรวจสอบซ้ำ ความจอมปลอมมันก็จะเบาบางลง ใ้การทำซ้ำเป็นการพิสูจน์ เป็นการประพจน์ปฏิบัติซ้ำ เพื่อให้การกระทำที่มันผิดพลาดให้มันคล่องตัวขึ้น ดีขึ้น เร็วขึ้น การทำซ้ำ ทำซ้ำคือการนักวิทยาศาสตร์ทดสอบ ทดสอบตรวจสอบ นี่คือการทำซ้ำ ทำซ้ำให้มันมีสมาธิ-ปฏิบัติ ให้มันสมดุล ให้เป็นจริงขึ้นมาให้ได้ ถ้าเป็นจริงขึ้นมาได้ มันเป็นจริงแล้วมันจะให้ผลทันทีเลย ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม จบ

ถาม : เรื่อง “อารมณ์ปั่นป่วนเนาะ”

กราบนมัสการหลวงพ่อ

โยมได้ไปปฏิบัติที่วัดหลวงพ่อช่วงวันวิสาขบูชาหลายวัน ระหว่างเดินจงกรมมีแต่เรื่องอดีตที่ทำให้ทุกข์ผุดขึ้นมา ตั้งคำถามกับตัวเองซ้ำๆ ชีวิตที่ผ่านมาไปอยู่ไหนมา ถ้าเข้าวัดมาตั้งแต่เด็กๆ คงดีกว่านี้ คงไม่ทำอะไรที่ไม่ดี ทำมียังปฏิบัติ ยิ่งฟังมาก รู้มาก แล้วยิ่งทุกข์มากแบบนี้ แล้วย่อยๆ ความทุกข์ของแม่ผุดขึ้นมา เข้าใจหัวอกแม่ตัวเองมากขึ้น โอ้! เราทุกข์แค่นี้เปรียบเทียบกับ แม่ที่มีลูกหลายคน แกรับความทุกข์มากกว่าเราไม่รู้ก็เท่า นอกจากแม่ต้องแบกทุกข์ของตัวเองแล้ว ยังทุกข์ของลูกๆ ที่ไม่ได้ตามความคาดหวัง อาการวนอยู่กับความทุกข์ของตนเองก็คล้ายลง

เมื่อเริ่มกลับมาทำงาน ระหว่างนั่งทำงานได้ยินเสียงเพื่อนร่วมงานคุยกันเสียงดังรำคาญมาก เกือบตะโกนสวนออกไป แต่บอกตัวเองให้ตั้งสติไว้ ตั้งสติไว้ เป็นอย่างนี้ ๒ - ๓ วัน

มันแปลกตรงที่พอโยมคิดถึงวัดกลับเกิดความรู้สึกขยาดการปฏิบัติเกิดขึ้น ปั่นป่วนอยู่ข้างในอก เลิกงานกำลังจะขับรถ ออกจากที่ทำงาน ก็มีอารมณ์ปั่นป่วนเกิดขึ้นอีก ถามตัวเองเอ๊ะ! หรือว่าเราจะเพี้ยนหรือเปล่า เลยด่าตัวเองแรงๆ ว่าเป็นวัวเป็นควาย เขาว่าเพี้ยนแล้วจะหนีพ้นความทุกข์ เวียนตายเวียนเกิดหรือไม่พ้น ทางรอดทางเดียวคือสู้ยังมีโอกาส ตะโกนใส่ตัวเองในใจซ้ำๆ ว่าสู้ไว้ สู้ไว้ จิตใจมันเกิดเหิมเกริมขึ้นมา อาการแปลกๆ ได้หายไปเป็นปลิดทิ้ง

สามคืนที่ผ่านมา เวลานั่งสมาธิก่อนเข้านอน โยมคอยสังเกตว่าตัวเองมีอาการหรือมีอาการอะไรผิดปกติหรือไม่ ไม่พบอาการปั่นป่วน และนั่งสมาธิได้ค่อนข้างสงบ กลับไม่โง่งงเหมือนที่ผ่านมา ระหว่างวันโยมก็คอยจับตาดูว่าจะมีอาการผิดปกติอะไรหรือไม่ อารมณ์ปั่นป่วนบางที่เหมือนมันจะโผล่ แต่แวบๆ ก็หายไป โยมถามตัวเองว่ากลัวว่าอาการแปลกๆ จะเกิดอีกไหม ตอบตรงๆ ว่ามีความกังวลอยู่บ้าง แต่กับบอกกับตัวเองว่าเราสู้ เราต้องไม่ยอมแพ้ ขอให้ได้สั่งสมการปฏิบัติไปเรื่อยๆ จนกว่าจะพ้นจากทุกข์

ขอเรียนถามดังนี้

๑. อาการที่เกิดขึ้น โยมไม่แน่ใจว่าเป็นเพราะว่าปกติไปปฏิบัติที่วัดตั้งใจทำเต็มที่ อยู่บ้านทำได้ไม่มาก เนื่องจากหน้าที่การงาน และปฏิบัติที่วัดครั้งนี้ความทุกข์มันผุดขึ้นมาเยอะมาก มันเลยเกิดอาการต่อต้านหรือเปล่าคะ หรือว่าเป็นเพราะพันธกรรมทางจิตของโยมเป็นแบบนี้เอง ตามที่ได้ยินหลวงพ่อบอกบ่อยๆ

๒. โยมทำถูกหรือไม่ที่คอยจับสังเกตอารมณ์ หรือเหมือนกลายเป็นยิ่งจ้องยิ่งเกิด ควรแก้ไขอย่างไรเจ้าคะ

ตอบ : นี่คำถามเนาะ เวลาเกิดอาการ เกิดอาการท้อแท้ เห็นไหม คนเราเวลาปฏิบัติดีนะ มันก็ดีกับเรา แต่ถ้าวันไหนมันปฏิบัติแล้วมันไม่ได้เรื่อง มันไม่ได้เรื่องหรือเวลามันท้อแท้ มันจะท้อแท้อย่างนี้ เวลามันท้อแท้ นี่พูดถึงอารมณ์ท้อแท้นะ เวลาคนที่ปฏิบัติไปแล้ว จิตเจริญแล้ว เสื่อม เสื่อมแล้วเจริญนี่อีกเรื่องหนึ่ง เวลาจิตสงบแล้ว เวลามันเสื่อมแล้ว มันทำให้เข้าสู่ความเจริญ ได้ยาก

ไฉนก็เหมือนกัน เวลามันเกิดความท้อแท้ เวลามันเกิด เห็นไหม เกิดอาการกลัว เกิดอาการขยาด ไฉนมันเป็นกิเลส มันเหมือนมันเอาสิ่งสกปรกป้ายจุ่มเราไว้ เราดมที่ไรมีแต่กลิ่นเหม็นทั้งนั้น แต่ถ้าจะล้างจุ่มที่สกปรกให้มันสะอาดนะมันยิ่ง ยาก จิตมันสงบๆ มันสงบอย่างหนึ่ง ถ้าจิตมันไม่สงบ ไม่สงบ อย่างหนึ่ง แต่นี้เวลามันกลัวไฉน เวลามันกลัว อันนี้จับไหม

“อาการโยมนี้เป็นอย่างไรเจ้าคะ”

อาการที่ผุดขึ้น เวลามันผุดขึ้นมา เห็นไหม แต่ถ้ามัน แก้ได้มันก็แก้ได้ ถ้ามันแก้ไม่ได้มันก็จบนะ เอาแค่นี้ก่อน จบ